

آمار اشتغال؛ نیازمند ارزیابی دقیق

از سوی قرارگاه مهارت‌آموزی همچنین اعلام شده است که ۸۵ درصد تسهیلات خوداشتغالی پرداخت‌شده به دارندگان گواهینامه مهارتی به اشتغال پایدار منجر شده است.

با توجه به اهمیت این آمار، انتشار جزئیات بیشتری درباره جامعه آماری، تعریف اشتغال پایدار، بازه زمانی و روش محاسبه می‌تواند به ارزیابی دقیق‌تر نتایج کمک کند.

اصل تجربه اما نشان می‌دهد که اتصال مهارت‌آموزی به حمایت‌های پس از خدمت، یکی از مسیرهای قابل بررسی برای افزایش اثربخشی این طرح است.

ورزشکاران و استعداد های خاص

در کنار نخبگان و دانش‌آموختگان، ورزشکاران حرفه‌ای و استعدادهای خاص نیز شرایط متفاوتی دارند.

یک ورزشکار حرفه‌ای برای حفظ آمادگی خود به تمرین مستمر و حضور در رقابت‌ها نیاز دارد. بنابراین می‌توان در چارچوب مقررات، مدل‌هایی را بررسی کرد که امکان ادامه فعالیت حرفه‌ای آنان را فراهم کند.

همین نگاه را می‌توان درباره استعداد های علمی، فناورانه، فرهنگی و فنی نیز دنبال کرد؛ یعنی توانایی‌های فرد در نحوه استفاده از نیروی او مورد توجه قرار گیرد.

بانک اطلاعاتی «مهارت و نیاز»

یکی از پیشنهاد های قابل بررسی، ایجاد یک بانک اطلاعاتی جامع از تخصص، تحصیلات، مهارت و سوابق مشمولان در کنار بانک اطلاعاتی نیازهای تخصصی دستگاه‌هاست.

در چنین سامانه‌ای، فرد می‌تواند اطلاعاتی مانند رشته تحصیلی، مدرک، مهارت‌های فنی، گواهینامه‌ها و سوابق حرفه‌ای خود را ثبت کند و دستگاه‌ها نیز نیازهای خود را با شرح وظایف و شرایط مشخص اعلام کنند.

برای مثال، نیاز به متخصص هوش مصنوعی، برنامه‌نویس، مهندس عمران، برق، حسابداری، حقوق یا کشاورزی می‌تواند به صورت شفاف ثبت شود.

تطبیق این دو مجموعه اطلاعات می‌تواند تصمیم‌گیری را از حالت سلیقه‌ای دور کرده و امکان استفاده بهتر از سرمایه انسانی را فراهم کند.

رفت‌وآمد و پیش‌بینی‌پذیری

فاصله میان محل سکونت و محل خدمت نیز یکی از دغدغه‌های مهم سربازان است. رفت‌وآمد طولانی

هزینه مالی و زمانی ایجاد می‌کند و می‌تواند برنامه‌ریزی فرد برای تحصیل، اشتغال یا زندگی خانوادگی را دشوارتر کند.

ایجاد سازوکار شفاف برای بررسی امکان کاهش فاصله محل خدمت با محل سکونت، در صورت وجود ظرفیت و متناسب با نیاز سازمان‌ها، می‌تواند بخشی از این مشکل را کاهش دهد.

همچنین ایجاد سامانه جامع برای مشاهده اطلاعات مربوط به زمان اعزام، دوره آموزشی، محل خدمت، مرخصی‌ها و درخواست‌های اداری می‌تواند مراجعات حضوری و سردرگمی را کاهش دهد.

مهم‌ترین محورهای قابل بازنگری

مجموع این مسائل نشان می‌دهد چند محور نیازمند بررسی بیشتر است:

- استفاده نامتناسب از تخصص بخشی از مشمولان؛
 - نبود اتصال کامل میان ظرفیت امریه و نیاز دستگاه‌ها؛
 - دسترسی محدود یا غیرشفاف به برخی ظرفیت‌های تخصصی؛
 - نبود بانک جامع مهارت و نیاز؛
 - فاصله گرفتن احتمالی دانش‌آموختگان از بازار کار؛
 - استفاده محدود از ظرفیت نخبگان برای پروژه‌های مسئله‌محور؛
 - مشکلات رفت‌وآمد؛
 - طولانی بودن برخی فرآیندهای اداری؛
 - فاصله میان برخی آموزش‌های مهارتی و نیاز واقعی بازار کار.
- پیشنهادهایی برای اصلاح

برای افزایش بهره‌وری خدمت سربازی می‌توان چند اقدام را دنبال کرد:

۱. ایجاد سامانه ملی مهارت و تخصص مشمولان.
۲. ایجاد سامانه شفاف اعلام نیاز دستگاه‌ها و ظرفیت‌های امریه.
۳. تطبیق تخصص مشمولان با نیاز دستگاه‌ها بر اساس معیارهای مشخص.
۴. تعریف پروژه‌های مشخص و قابل ارزیابی برای نخبگان.
۵. پیوند دادن نتایج مهارت‌آموزی با نحوه به‌کارگیری سرباز در طول خدمت.
۶. تقویت ارتباط میان مهارت‌آموزی و تسهیلات اشتغال پس از خدمت.
۷. افزایش پیش‌بینی‌پذیری زمان و محل خدمت.
۸. توسعه خدمات الکترونیکی و کاهش مراجعات حضوری.
۹. طراحی مسیرهای متناسب برای ورزشکاران و استعدادهای خاص.

..... سربازی؛ از زمان خدمت تا سرمایه انسانی

تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که می‌توان از دوره سربازی برای آموزش مهارت و آماده‌سازی جوانان برای ورود به بازار کار استفاده کرد. مسئله اصلی این نیست که سربازی صرفاً «فرصت» است یا «فرصت‌سوزی»؛ مسئله این است که چه سازوکاری می‌تواند اطمینان دهد جوانان در دوره خدمت، تا حد امکان، متناسب با توانایی و تخصص خود به کار گرفته شوند و با تجربه و آمادگی بیشتری وارد بازار کار شوند. ■

گزارش: امیرعلی بینام

ادامه از صفحه ۳

روایت دکتر خان‌احمدی از حلقه‌های مفقوده ...

مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و توسعه فناوری وزارت علوم همچنین فناوری‌های نوظهور و مهارت‌افزایی تخصصی فارغ‌التحصیلان را از دیگر زمینه‌های قابل توجه دانست و اظهار کرد: در عصر اقتصاد دیجیتال، توسعه مهارت‌های تخصصی می‌تواند ضربه اشتغال‌پذیری سرمایه انسانی کشور را افزایش دهد. وی همچنین به برخی نیازهای جدید بنگاه‌ها اشاره کرد و گفت: کمبود نیروی انسانی ماهر تحقیق و توسعه و همچنین غفلت از توسعه پایدار و مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی در طراحی کسب‌وکارها، از جمله چالش‌هایی است که بنگاه‌ها با آن مواجه هستند.

خان‌احمدی افزود: بهره‌گیری همزمان از ظرفیت‌های علوم انسانی، اجتماعی و مهندسی در کنار توانمندی‌های جهاددانشگاهی می‌تواند زمینه‌ای برای پاسخ به این مسائل و تبدیل آنها به فرصت‌های جدید فراهم کند.

نقطه تعیین‌کننده، عملکرد است نه صرفاً ایجاد ساختار

خان‌احمدی در جمع‌بندی دیدگاه خود درباره مسیر پیش‌روی زیست‌بوم فناوری کشور، بر اهمیت عبور از نگاه صرفاً نهادی تأکید کرد و گفت: مسئله اصلی این نیست که چه تعداد ساختار و نهاد در حوزه فناوری ایجاد شده است؛ بلکه باید دید این

مجموعه‌ها تا چه اندازه می‌توانند ظرفیت‌های علمی، انسانی و فناورانه را به نیازهای واقعی اقتصاد و جامعه متصل کنند. وی افزود: در چنین شرایطی، سازمان‌هایی که بتوانند میان ظرفیت‌های موجود، بازار، سرمایه انسانی و نیازهای واقعی جامعه ارتباط ایجاد کنند، زمانی اثرگذار خواهند بود که مأموریت خود را بر حل مسئله، ایجاد ارزش و توسعه فرصت‌های جدید متمرکز کنند. مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و توسعه فناوری وزارت علوم در پایان با اشاره به جایگاه جهاددانشگاهی در این مسیر، تأکید کرد: سرمایه‌های دانشی، فرهنگی و انسانی این نهاد، در صورتی که به شکل مؤثر به بازار، فناوری و اشتغال متصل شوند، می‌توانند ظرفیت قابل توجهی برای خلق ارزش اقتصادی و اجتماعی ایجاد کنند. ■